

Šodienas absolventi nākotnes darba tirgum

Latvijas Karjeras attīstības atbalsta asociācijas prezidente
INTA LEMEŠONOKA
Dr.paed., karjeras konsultante
inta.roks@gmail.com

15.02.2024, RTRIT, Rīga

Mana vizītkarte – mani darbi

Kura transporta vadītājs tu vēlētos/varētu būt?

Izvēlies transporta vadītāja lomu!

- **Taksometra šoferis**
- **Savas automašīnas vadītājs**
- **Tramvaja vadītājs**
- **Trolejbusa vadītājs**
- **Starppilsētu (dažādu maršrutu) autobusa šoferis**
- **Vilciena vadītājs**
- **Avio sabiedrības lidmašīnas pilots**
- **Sava lidaparāta pilots**

Var piedāvāt transporta līdzekļu attēlus

Apspiežam katra vadītāja noteikumus, asociējot ar dzīves noteikumiem

Karjeras vadības prasme –pats savas dzīves vadītājs

Mācīšanās prasme

Jautājumi vecākiem, skolotājiem, jebkuram pieaugušajam

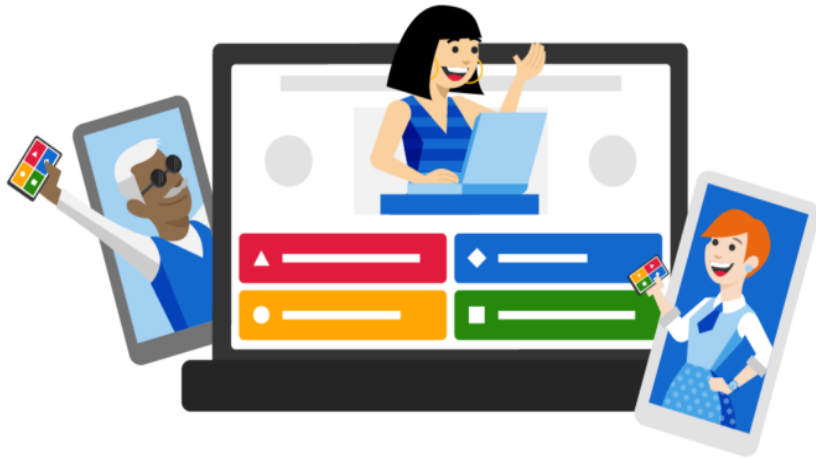
- Kas ir **vērtīgākais**, ko tu **iemācījies** skolā (4., 6., 9.u.c. klasē), kas dod veiksmīgumu un **rezultātu šodienas/nākotnes karjerai**?
- Kas ir tas, ko tu **neiemācījies** skolā, bet būtu **vērtīgs šodien/rīt**?

Šie jautājumi atspoguļo mācīšanās jēgu, kad skolēns jautā: priekš kam jāmacās?

To vecāki var pārrunāt ar bērniem, skolotāji ar skolēniem. (Ja es būtu cītīgi mācījies angļu v., IT u.c., man nebūtu jāiegulda lieli resursi šodien: laiks, nauda u.c.)

Digitālā prasme

Transform your teaching with time-saving tools **Kahoot!**

Mākslīgais intelekts MI (AI - Artificial Intelligence)

- Dators palīdz, bet neaizstāj cilvēku, MI – datorzinātne, kas imitē cilvēka intelektu
- Nākotnes darba tirgū vērtīgākais resurss būs **viedi prāti**, kurš **pārvaldīs** MI un liks tam strādāt sabiedrības, ekonomikas un viedas valsts labā (*J.Binde –LMT*)
- **Kāpēc** jauniešiem būtiski apgūt **eksaktās zinātnes**? Kad darbu darīs roboti, pelnītāji un lēmumu pieņēmēji, pirmkārt, būs robotu īpašnieki un, otrkārt, tie, kuri mācēs robotus programmēt un vadīt
- Eksperts matemātikā, datorzinātnēs, fizikā, ķīmijā, bioloģijā nākotnes darba tirgū būs **ļoti vērtīgs**

Nākotnē aktuālās profesionālās jomas/nozares

- Sociālā, psiholoģijas, garīgās veselības joma (cilvēku resursi, aprūpe, sociālo tīklu psihologi, garīdznieki)
- Medicīna - ārsti, ķirurgi, arodslimību ārsti, narkologi, diētas un uztura speciālisti
- Radošās jomas (māksla, žurnālistika, individuālais roku/radošais darbs u.c.)
- Cilvēka tēla veidotāji (skaistuma kopšana, estētika)
- Nanomedicīna (mākslīgie orgāni, implantanti, roboti – ārstu palīgī, to ražošana)
- Zinātne, inženierija, izgudrojumi, inovācijas, kosmosa izzināšana
- Urbānā dārzniecība/lauksaimniecība – vertikālā: uz sienām, uz jumtiem
- Klimata izmaiņu speciālisti (inovācijas, pielāgošana)
- Bio inženierija, «zaļās profesijas»
- Virtuālie juristi, pedagogi, konsultanti u.c. virtuālie sprciālisti
- Bruņotie spēki (palīgi karantīnās, klimata katastrofās)
- Alternatīvais transports (gaisā, zem ūdens)

https://www.youtube.com/watch?v=7W28MupbO2o&ab_channel=VIAAlv

Nākotnē izzūdošo profesiju prognozes

Apdraudētākās profesijas

- Tulkotāji
- Datu ievadītāji
- Tekstu redaktori
- Analītiķi
- Grāmatveži
- Kasieri
- Kredītu speciālisti
- Ražošanas strādnieki
- Prezentāciju veidotāji (šobrīd MI uzģenerē dažās sekundēs jebkuru tēmu jebkurā valodā)
- Dažādu profesionāļu asistenti

<https://www.monday.lv/vai-roboti-aizstas-cilvekresursus-nakamaja-desmitgade/>

Prasme balstīt karjeru patiesās vērtībās

Kas ir vērtība? Skolotāju viedoklis

- Tas, uz ko balstu savus uzskatus
- Vērtīgs visai sabiedrībai
- Skatīties uz lietām no to svarīguma, nozīmīguma
- Īpašību kopums, ko vērtēju cilvēkos kā būtisku, svarīgu
- Iet roku rokā ar talantu - ko mēs spējam realizēt
- Ticība un pārliecība tam, kam mēs ticam
- Uzticēšanās sev
- **Ceļa rādītājs (labiem darbiem, dvēseles tīrībai, uz apzinātību**
- **Dievišķā dzirksts**
- **Spēks jeb enerģija (ticības, gara)**

Kas ir garīgā vērtība?

Dvēsele kā psiholoģijas pētījumu objekts **ir cilvēka augstākā vērtība.**
Garīgums ir cilvēka **dzīves uzdevums.**

Garīgās dzīves **jēga** ir mīlestība, radīšana un pašradīšana, Cilvēka garīgo brīvību nosaka **izvēles brīvības** apvienojums ar “Garīgo Es” (*Garīgums kā personības kreativitātes kvalitāte; Dr.habil.psych., Dr.oec. M.Vidnere*)

Kas ir vērtīga dzīve? Skolotāju viedoklis

- **Kad ir izdevies sasniegt sapņus un ir izaugsme**
- **Strādāt darbu, kas patīk un dod gandarījumu**
- **Labi darīt savu darbu, pēc kā paliks labi skolēni un bērni**
- **Lai būtu kādam noderīgs un lai aiz tevis paliek rezultāts**
- **Produktīvi un mērķtiecīgi vadīt savu dzīves laiku (darbs, privātā dzīve, intereses)**
- **Darīt visu saskaņā ar sirdsapziņu, vērtībām**
- **Sniegt mīlestību, atbalstu, palīdzību**
- **Sajūta un apziņa, ka kādam esi vajadzīgs**

Lēmumu pieņemšanas prasme

Mērķis: neļaut sev uzspiest apkārtējo vēlmes, stereotipus, izplānotas «shēmas»; spēt kritiski izvērtēt apgalvojumus un norādes; neklūt par manipulējamās masas cilvēku

**“WHEN I WENT TO SCHOOL, THEY
ASKED ME WHAT I WANTED TO BE
WHEN I GREW UP. I WROTE DOWN
“HAPPY.” THEY TOLD ME I DIDN’T
UNDERSTAND THE ASSIGNMENT
AND I TOLD THEM THEY DIDN’T
UNDERSTAND LIFE.”**

John Lennon

Paldies par sadarbību!

Lai izdodas!

**Latvijas Karjeras attīstības atbalsta asociācijas
prezidente**

INTA LEMEŠONOKA

Dr.paed., karjeras konsultante

inta.roks@gmail.com